

32004R0631

6.4.2004

EUROOPA LIIDU TEATAJA

L 100/1

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 631/2004,
31. märts 2004,**

millega muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 1408/71 ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete sotsiaalkindlustusskeemide rakendamise kohta ja nõukogu määrust (EMÜ) nr 574/72, millega sätestatakse menetlus määruse (EMÜ) nr 1408/71 rakendamiseks õiguste reguleerimise ja menetluste lihtsustamise osas

(EMPs ja Šveitsis kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 42 ja 308,

võttes arvesse 15. ja 16. märtsil 2002 Barcelonas toimunud Euroopa Ülemkogu istungi Euroopa ravikindlustuskaardi loomist puudutavaid järeldusi,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust, ⁽¹⁾

olles konsulteerinud regioonide komiteega,

tegukses vastavalt asutamisepeingu artiklis 251 sätestatud menetlusele ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Vastavalt 15. ja 16. märtsil 2002 Barcelonas toimunud Euroopa Ülemkogu istungi järeldustele asendab Euroopa ravikindlustuskaart olemasolevaid dokumente, mis on vajalikud raviks teises liikmesriigis. Komisjonil paluti teha sellekohane ettepanek enne kevadist Euroopa Ülemkogu istungit 2003. aastal. Selline kaart lihtsustaks vastavaid menetlusi.

(2) Selle eesmärgi saavutamiseks ja isegi ületamiseks nende eeliste optimeerimise teel, mida pakub Euroopa ravikindlustuskaart kindlustatud isikutele ja asutustele, on vajalikud teatud muudatused nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruses (EMÜ) nr 1408/71 ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete sotsiaalkindlustusskeemide rakendamise kohta. ⁽³⁾

(3) Määrusega (EMÜ) nr 1408/71 on sätestatud juurdepääs erinevat tüüpi mitterahalistele hüvitistele ajutisel viibimisel teises liikmesriigis kui pädev liikmesriik või elukohariik, sõltuvalt kategooriast, millesse kindlustatud isik kuulub, eristatud on "esmaabi" ja "vajalikku abi". Kindlustatud isikute paremaks kaitsmiseks tuleb luua sätted, et tagada kindlustatud isikute õigus saada mitterahalisi hüvitisi ajutisel viibimisel teises liikmesriigis kui riik, kus antud isik on kindlustatud või elukohariik. Neil tingimustel on kõigil kindlustatud isikutel õigus mitterahalistele hüvitistele, mis on meditsiinilistel põhjustel vajalikud nende viibimise ajal teise liikmesriigi territooriumil, võttes arvesse hüvitiste olemust ja viibimise eeldatavat kestust.

(4) On oluline võtta kõiki meetmeid, et tagada artikli 22 lõike 1 punkti a alapunkti i asjakohane rakendamine kõigis liikmesriikides, pöörates tähelepanu eelkõige arstiabi osutajatele.

(5) Teatud tüüpi püsiravi korral, mis vajab spetsiifilist infrastruktuuri, nagu dialüüs, on patsiendi jaoks oluline, et ravi oleks talle tema teises liikmesriigis viibimise ajal kättesaadav. Sellest lähtudes määrab halduskomisjon kindlaks nende mitterahaliste hüvitiste loetelu, mille osas on kindlustatud isiku ja tervishoiuteenust osutava asutuse vahel eelnevalt kokku lepitud, et tagada ravi kättesaadavus ja kindlustatud isiku vabadus viibida ajutiselt teises liikmesriigis.

⁽¹⁾ ELT C 32, 5.2.2004, lk 78.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 4. detsembril 2003 esitatud arvamus ja nõukogu 4. märtsi 2004. aasta otsus.

⁽³⁾ EÜT L 149, 5.7.1971, lk 2. Määrusega (EÜ) nr 118/97 (EÜT L 28, 30.1.1997, lk 1) konsolideeritud määrus, mida on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1386/2001.

(6) Mitterahaliste hüvitiste võimaldamine ajutisel viibimisel teises liikmesriigis on põhimõtteliselt tagatud kohases vormis dokumendi esitamisel, millele on osundatud nõukogu 21. märtsi 1972. aasta määruses (EMÜ) nr 574/72, millega sätestatakse menetlused nõukogu määruse (EMÜ) nr 1408/71 ⁽¹⁾ rakendamiseks. Teatud liikmesriigid nõuavad siiski – kui mitte praktiliselt, siis formaalselt – lisavormide täitmist nende territooriumile saabumisel. Need nõuded, eriti kohustus esitada süstemaatiliselt ja eelnevalt õiend asukohariigi asutusele, mis tõendab õigust mitterahalistele hüvitistele, on käesoleval ajal osutunud tarbetult piiravaks ja kõnealuste isikute vaba liikumist takistavaks.

(7) Liikmesriikidel tuleb tagada, et käesoleva määrusega kohaldatud õiguste ja kohustuste rakendamise kohta antaks asjakohast teavet.

(8) Määruse (EMÜ) nr 1408/71 tõhusaks ja õiglaseks rakendamiseks on hädavajalik antud määrusega reguleeritud asutuste ja isikute koostöö. See koostöö eeldab täieliku teabe esitamist iga muutuse kohta, mis võib mõjutada hüvitise saamise õigust, nagu kindlustatud isiku või tema pere liikme töö kaotus või töökoha muutus, tegevuse muutus füüsilisest isikust ettevõtjana või selle lõppemine, elu- või asukoha muutus, perekondliku olukorra muutumine või muudatused õigusaktides.

(9) Lähtudes teatud individuaalsete (sealhulgas isikute liikumist puudutavate) situatsioonide keerukusest, tuleb luua säte mehhanismi kohta, mis võimaldaks asutustel olukorda juhtida erijuhtudel, kui määruse (EMÜ) nr 1408/71 ja selle rakendusmääruse erinev tõlgendamine võivad kahjustada asjassepuutuvate isikute õigusi. Kui ei leita sellist lahendust, mille puhul kõiki asjassepuutuvate isikute õigusi oleks järgitud, tuleb luua säte, mis võimaldaks asja andmist halduskomisjonile.

(10) Selleks et viia määrus vastavusse andmetöötamise arengutega, milles Euroopa ravikindlustuskaart on põhiline element, kuna pikemas perspektiivis kavatakse luua elektrooniline kandja, mida oleks võimalik lugeda kõigis liikmesriikides, tuleb määruse (EMÜ) nr 574/72 teatud artikleid muuta, et realiseerida ideed dokumendist kui mis tahes sisuga ja mis tahes vormis infokandjast paberandjal, elektroonilisena, helisalvestusena, visuaalse salvestusena või audiovisuaalse salvestusena.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga muudetakse määrust (EMÜ) nr 1408/71 järgmiselt.

1. Artiklit 22 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 punkt a asendatakse järgmisega:

“a) kellel on tervisliku seisundi tõttu meditsiinilistel põhjustel vaja teise liikmesriigi territooriumil viibimise ajal hüvitisi, võttes arvesse hüvitiste olemust ja liikmesriigis viibimise eeldatavat aega;”;

b) lisatakse järgmine lõige:

“1a. Halduskomisjon määrab kindlaks mitterahaliste hüvitiste loetelu, mille osas, selleks et teises liikmesriigis viibimise ajal oleks võimalus neid hüvitisi saada, on praktilistel põhjustel vajalik eelnev kokkulepe kõnealuse isiku ja tervishoiuteenust osutava asutuse vahel;”;

c) lõikes 3 asendatakse esimene lõik järgmisega:

“Lõikeid 1, 1a ja 2 kohaldatakse analoogia alusel ka töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja pereliikmete suhtes.”

2. Artikkel 22a asendatakse järgmisega:

“Artikkel 22a

Erireeglid teatud isikukategooriatele

Olenemata artiklis 2 sätestatust kohaldatakse artikli 22 lõike 1 punkte a ja c ning lõiget 1a samuti isikute suhtes, kes on ühe liikmesriigi kodanikud ja kes on kindlustatud vastavalt liikmesriigi õigusaktidele, samuti nendega koos elavatele pereliikmetele.”

3. Artikkel 22b jäetakse välja.

4. Artiklit 25 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

“1. Töötis isik, kes varem töötas või oli füüsilisest isikust ettevõtja, ja kelle suhtes kohaldatakse artikli 69 lõike 1 või artikli 71 lõike 1 punkti b alapunkti ii teise lause sätteid ning kes vastab pädeva riigi õigusaktides kehtestatud tingimuste õiguste saamiseks rahalistele ja mitterahalistele hüvitistele, võttes vajadusel arvesse artikli 18 sätteid, saab artikli 69 lõike 1 punktis c nimetatud ajavahemikus:

⁽¹⁾ EÜT L 74, 27.3.1972, lk 1. Määrusega (EÜ) nr 118/97 konsolideeritud määrus, mida on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 1851/2003 (ELT L 271, 22.10.2003, lk 3).

a) mitterahalisi hüvitisi, mis on antud isikule meditsiinilistel põhjustel vajalikud liikmesriigi territooriumil viibimise ajal, kus ta otsib tööd, võttes arvesse hüvitiste olemust ja eeldatavat riigis viibimise aega. Neid mitterahalisi hüvitisi osutatakse pädeva asutuse poolt selle liikmesriigi, kus isik tööd otsib, asutuse arvel vastavalt viimatinimetatud asutuse suhtes kehtivate õigusaktide sätetele, kui isik on kindlustatud;

b) rahalisi hüvitisi, mida annab pädev asutus vastavalt selle suhtes kehtivatele õigusaktidele. Pädeva asutuse ja selle liikmesriigi, kus töötu isik tööd otsib, asutuse vahelise kokkuleppe alusel võib hüvitisi siiski anda viimatinimetatud asutus esimesena nimetatud asutuse arvel vastavalt pädeva riigi õigusaktide sätetele. Artikli 69 lõike 1 alusel sätestatud töötushüvitisi ei anta ajavahemikus, mil isik saab rahalist toetust.”;

b) lisatakse järgmine lõige:

“1a. Artikli 22 lõiget 1a kohaldatakse analoogia alusel.”

5. Artikkel 31 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 31

Pensionäri ja/või tema pereliikmete viibimine liikmesriigis, mis ei ole tema elukohariik

1. Pensionär, kellel on õigus pensionile või pensionidele ühe liikmesriigi õigusaktidele alusel või õigus pensionidele kahe või enama liikmesriigi õigusaktide alusel, ning kellel on õigus saada hüvitisi ühe nimetatud riigi õigusaktide alusel, saab koos oma pereliikmetega, kes viibivad liikmesriigi territooriumil, mis ei ole nende elukohariik:

a) meditsiinilistel põhjustel vajalikke mitterahalisi hüvitisi oma viibimise ajal liikmesriigi territooriumil, mis ei ole tema elukohariik, võttes arvesse hüvitiste iseloomu ja eeldatavat riigis viibimise aega. Neid mitterahalisi hüvitisi annab asukohariigi asutus vastavalt selle suhtes kehtivate õigusaktide sätetele pensionäri või tema pereliikmete elukohariigi asutuse arvel;

b) rahalisi hüvitisi antakse, kui see on asjakohane, pädeva asutuse poolt, nagu on kindlaks määratud artiklis 27 või artikli 28 lõikes 2, vastavalt antud asutuse suhtes kehtivate õigusaktide sätetele. Pädeva asutuse ja asukohariigi asutuse vahelise kokkuleppe alusel võib neid hüvitisi siiski anda

viimatinimetatud asutus esimesena nimetatud asutuse arvel vastavalt pädeva riigi õigusaktide sätetele.

2. Artikli 22 lõiget 1a kohaldatakse analoogia alusel.”

6. Artikkel 34a asendatakse järgmisega:

“Artikkel 34a

Erisätted õpilaste ja nende pereliikmete kohta

Artikleid 18, 19, artikli 22 lõike 1 punkte a ja c ning lõiget 1a, artikli 22 lõike 2 teist lõiku, artikli 22 lõiget 3, artikleid 23 ja 24 ning 6. ja 7. jagu kohaldatakse analoogia alusel õpilaste ja nende pereliikmete suhtes, vastavalt vajadusele.”

7. Artikkel 34b jäetakse välja.

8. Lisatakse järgmine artikkel:

“Artikkel 84a

Käesoleva määrusega hõlmatud asutuste ja isikute vahelised suhted

1. Käesoleva määrusega hõlmatud asutused ja isikud on kohustatud vahetama vastastikku teavet ja tegema koostööd, et tagada käesoleva määruse nõuetekohane rakendamine.

Vastavalt headele haldustavadele vastavad asutused mõistliku ajavahemiku jooksul kõigile järelepärimistele ning annavad asjaomastele isikutele teavet, mida viimased vajavad neile käesoleva määrusega antud õiguste teostamiseks.

Asjaomased isikud teavitavad pädeva riigi asutusi ja elukohariigi asutusi nii kiiresti kui võimalik mistahes muutustest nende isiklikus või perekondlikus olukorras, mis mõjutavad nende õigusi käesoleva määrusega sätestatud hüvitistele.

2. Lõike 1 kolmandas lõigus viidatud teavitamiskohustuse mittetäitmine võib kaasa tuua võrdeliste meetmete rakendamise vastavalt siseriiklikele õigusaktidele. Sellele vaatamata on need meetmed samaväärsed nendega, mida rakendatakse sarnastes situatsioonides siseriiklike õigusaktide alusel, ning ei muuda taotlejatele käesoleva määrusega antud õiguste teostamist võimatuks või ületamatult raskeks.

3. Raskuste korral käesoleva määruse tõlgendamisel või kohaldamisel, mis võivad kahjustada käesoleva määrusega hõlmatud isikute õigusi, võtab pädeva riigi asutus või asjassepuutuva isiku elukohariigi asutus kontakti asjaomas(t)e liikmesriigi (liikmesriikide) asutustega. Kui mõistliku ajavahemiku jooksul ei leita lahendust, võivad asjaomased ametivõimud paluda halduskomisjonil menetlusse astuda.”

Artikkel 2

Käesolevaga muudetakse määrust (EMÜ) nr 574/72 järgmiselt.

1. Artiklis 2 asendatakse lõige 1 järgmisega:

“1. Määruse ja rakendusmääruse rakendamiseks vajalike dokumentide näidised koostab halduskomisjon.

Neid dokumente võib edastada asutuste vahel paberandjal või muul kujul, kasutades telemaatilisi teenuseid standardiseeritud elektrooniliste sõnumite saatmiseks vastavalt jaole VIa. Teabevahetus telemaatiliste teenuste abil toimub vastavalt kokkuleppele saatva liikmesriigi ja vastuvõtva liikmesriigi pädevate ametivõimude või pädevate ametivõimude osutatud asutuste vahel.”

2. Artikli 17 lõiked 6 ja 7 jäetakse välja.

3. Artiklis 19a asendatakse lõige 2 järgmisega:

“2. Rakendusmääruse artikli 17 lõiget 9 kohaldatakse analoogia alusel.”

4. Artikkel 20 jäetakse välja.

5. Artikkel 21 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 21

Mitterahalised hüvitised viibimise korral liikmesriigis, mis ei ole pädev riik

1. Selleks et saada mitterahalisi hüvitisi vastavalt määruse artikli 22 lõike 1 punkti a alapunktile i, esitab töötaja või füüsilisest isikust ettevõtja tervishoiuteenuse osutajale pädeva asutuse poolt väljastatud dokumendi, mis tõendab, et tal on õigus saada mitterahalisi hüvitisi. See dokument koostatakse vastavalt artiklile 2. Kui kõnealune isik ei ole võimeline seda dokumenti esitama, tuleb tal kontakteeruda asukohariigi asutusega, kes küsib pädevalt asutuselt õiendi, mis tõendaks, et kõnealusel isikul on õigus saada mitterahalisi hüvitisi.

Pädeva asutuse poolt artikli 22 lõike 1 punkti a alapunkti i alusel hüvitiste saamiseks väljastatud dokument kehtib igal üksikjuhul tervishoiuteenuse osutaja jaoks riikliku tõendina isiku õiguste kohta, kes on asukohamaa asutuse poolt kindlustatud.

2. Rakendusmääruse artikli 17 lõiget 9 kohaldatakse analoogia alusel.”

6. Artikli 22 lõige 2 asendatakse järgmisega:

“2. Rakendusmääruse artikli 17 lõiget 9 kohaldatakse analoogia alusel.”

7. Artiklis 23 asendatakse teine lõik järgmisega:

“Määruse artikli 22 lõike 3 teises lõigus nimetatud juhtudel käsitletakse siiski pereliikmete elukohamaa asutust ja elukohamaa õigusakte vastavalt pädeva asutusena ja pädeva riigi õigusaktidena, tulenevalt rakendusmääruse artikli 17 lõikest 9 ja artiklitest 21 ja 22.”

8. Artiklit 26 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

“1. Selleks et saada mitterahalisi hüvitisi määruse Artikli 25 lõike 1 punkti a ja lõike 1a alusel, esitab töötaja isik või teda saatev isik tervishoiuteenuse osutajale pädeva asutuse poolt väljastatud dokumendi, mis tõendab, et tal on õigus saada mitterahalisi hüvitisi. Antud dokument koostatakse vastavalt artikli 2 sätetele. Kui kõnealune isik ei ole võimeline seda dokumenti esitama, siis kontakteerub ta asukohamaa asutusega, kes taotleb pädevalt asutuselt õiendi, mis tõendaks, et antud isikul on õigus saada mitterahalisi hüvitisi.

Pädeva asutuse poolt artikli 25 lõike 1 punkti a alusel hüvitiste saamiseks väljastatud dokument kehtib tervishoiuteenuse osutajale riikliku tõendina isikute õiguste kohta, kes on asukohamaa, kuhu töötaja isik on läinud, asutuse poolt kindlustatud.”

b) lisatakse järgmine lõige:

“1a. Selleks et saada endale ja oma pereliikmetele rahalisi hüvitisi määruse artikli 25 lõike 1 punkti b alusel, esitab töötaja isik asukohamaa kindlustusasutusele õiendi, mille kohta ta on enne arasõitu teinud taotluse pädevale kindlustusasutusele. Kui töötaja isik ei esita seda õiendi, siis saab asukohamaa asutus selle õiendi pädevalt asutuselt. See õiend peab tõendama õigusi kõnealustele hüvitistele määruse artikli 69 lõike 1 punktis a sätestatud tingimustel, osundama antud õiguse kestusele, võttes arvesse määruse artikli 69 lõike 1 punkti c sätteid ning, töövõimetuse või haiglaravi korral täpsustama, kui see on asjakohane, antavate rahalise hüvitiste summat ülalnimetatud ajavahemiku kohta kehtiva ravikindlustuse alusel.”;

c) lõige 3 asendatakse järgmisega:

“3. Rakendusmääruse artikli 17 lõiget 9 kohaldatakse analoogia alusel.”

9. Artikkel 31 asendatakse järgmisega:

“Artikkel 31

Mitterahalised hüvitised teises liikmesriigis kui nende elukohariik viibivatele pensionäridele ja nende pereliikmetele.

1. Selleks et saada mitterahalisi hüvitisi määruse artikli 31 alusel, tuleb pensionäril esitada tervishoiuteenuse osutajale elukohamaa asutuse poolt väljastatud dokument, mis tõendab, et tal on õigus saada mitterahalisi hüvitisi. Nimetatud dokument koostatakse vastavalt artiklile 2. Kui kõnealune isik ei ole võimeline seda dokumenti esitama, siis kontakteerub ta asukohamaa asutusega, kes taotleb elukohamaa asutuselt õiendit, mis tõendaks, et kõnealusel isikul on õigus saada mitterahalisi hüvitisi.

Pädeva asutuse poolt väljastatud dokument, mis annab õiguse hüvitiste saamiseks vastavalt määruse artiklile 31, on igal üksikjuhul tervishoiuteenuse osutajale riiklikuks tõendiks nende isikute õiguste kohta, kes on asukohamaa asutuse poolt kindlustatud.

2. Rakendusmääruse artikli 17 lõiget 9 kohaldatakse analoogia alusel.

3. Määruse artikliga 31 hõlmatud pereliikmetele mitterahalise hüvitise määramisel kohaldatakse analoogia põhjal lõikeid 1 ja 2. Kui nimetatud pereliikmed elavad teise liikmes-

riigi territooriumil kui pensionär, siis väljastab lõikes 1 viidatud dokumendi nende elukohamaa asutus.”

10. Artikli 117 lõige 1 asendatakse järgmisega:

“1. Rakendusmääruse artiklis 117c viidatud tehnilise komisjoni uurimuse ja ettepanekute alusel kohandab halduskomisjon dokumentide näidiseid vastavalt uutele andmetööstehnikatele, samuti saatiskanaleid ning andmeedastusmenetlusi, mis on vajalikud määruse ja rakendusmääruse kohaldamiseks.”

Artikkel 3

Liikmesriigid tagavad, et käesoleva määrusega kehtestatud õiguste ja kohustuste muutmise kohta antakse asjakohast teavet.

Artikkel 4

Käesoleva määruse rakendamise eesmärgil tagavad asukohamaa asutused, et kõik tervishoiuteenuse osutajad on täiesti teadlikud määruse (EMÜ) nr 1408/71 artikli 22 lõike 1 punkti a alapunktis i sätestatud kriteeriumidest.

Artikkel 5

Käesolev määrus jõustub 1 juunil 2004.

Otsene juurdepääs tervishoiuteenuse osutajatele tuleb tagada hiljemalt 1. juuliks 2004.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 31. märts 2004

Euroopa Parlamendi nimel

president

P. COX

Nõukogu nimel

eesistuja

D. ROCHE